

**NINA PAPI
A HOSEA**
**Na Vuresi Makaliana Na
Omea Ara Marea Tana Papi
Iani**

A Hosea aia na propete e katevulagia na gokona God vanigira na tinoni ni Israel igira ara totu tabana i longa, idavia na tagu kalina igira na Asiria ara mai toroutsani poponoa na veraqira. Na tagu iani na tagu na rota loki sosongo vanigira na Israel rongona ara piloligi tania God, mara ba samasama vanigira na god peropero.

A Hosea e goko kakai vanigira na tinoni rongona kara olia niqira sasaga tabaru ara naua, ma kara pilovisitugua i konina God. Mi muri e gini goko goto tana rongona nina galuve God e vo oli, me laka God e dona ke padalegira niqira sasi nina tinoni me ke adivisugira tugua i konina.

Na omea e laba tana maurina a Hosea e lia vaga na papadana na omea e laba gaqira levuga na tinoni ni Israel ma God. Na tauna a Hosea e mololea, me ba lia na daki rebi, migira na tinoni ni Israel ara nauvaganana goto. Ara piloligi tania God mara murigira na god peropero. Mi tana susuina ma Hosea e adivisua ko Gomer na tauna, ma God e nauvaganana goto vanigira na puku tana Israel. Aia e adivisumaigira i konina segeni me vaolusitugua niqira vainorugi. Nina galuve God e laba maka tana goko iani: “?E koegua ti kau mololegamu igamu na Israel? ?Me ke koegua

ti kau tsonilegamu? Na kosuqu e tau tami vaniau kau nauvaganana ia. Niqu galuve vanigamu e loki sosongo.” (11:8)

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

Nina tauga a Hosea ma nina tamadale *1:1–3:5*

Na kategoko e kalegira na Israel *4:1–13:16*

A Hosea e raigira kara visumaitugua konina na Taovia *14:1–9*

¹ Iani nogo na goko na Taovia e tsarivania a Hosea na dalena a Beeri, tana tagu kalina tugira a Usia, ma Jotam, ma Ahas, ma Heskia, ara tu taovia tsapakae tana Juda, ma Jeroboam na dalena a Jehoas e taovia tsapakae tana Israel.

Na Tauna ma na Dalena a Hosea

² Taguna na Taovia e goko vanigira na Israel tana mangana a Hosea na kesianina kalina, aia e tsarivania a Hosea, “Igira niqu tinoni ara mololeau nogo inau, mara ba samasama vanigira na god peropero, ara vaga saikesa nogo kesa na daki tauga e mololea savana me lia na rebi. Bâ, minau au ngaoa ke gini laba maka na manana na omea iani, ti au ketsaligo, igoe ko tû mo ko ba taugâ kesa daki, ma na taumu ia sauba ke tau totu kakai i konimu, migira na dalemu sauba kara muri saikesalia moa nina sasaga tabaru na tinaqira.”

³ Mi tana, ma Hosea e tû me ba taugâ kesa na daki, ko Gomer na soana, aia na dalena a Diblaim. Mi kalina e botsa nogo na kesianina ka daleqira mane,

4 ma na Taovia e tsarivania a Hosea, “Ko soaginia na baka iani a Jesreel;* rongona e utu ke oka minau sauba kau tû ma kau kede a na taovia tsapakae tana Israel, tana rongogira na labumate danga e naua a Jehu na mumuana i Jesreel. Inau sauba manana nomoa kau suilavaginia nina puku taovia a Jehu.

5 Mi tana tagu goto ia, minau sauba kau toroutsania gaqira susuliga na mane vaumate ni Israel tana Poi ni Jesreel.”

6 Mi muri ma ko Gomer e vasua na rukanina dalena, ma na baka ia na baka daki. Ma na Taovia e tsarivania a Hosea, “Ko soaginia na baka daki ia ‘Tau Galuvea,’ rongona inau sauba kau tau nogo galuvegira na tinoni ni Israel, se kau padalea niqira sasi.

7 Migira moa na tinoni tana Juda sauba kau galuvegira. Inau nogo na Taovia niqira God, me sauba nomoa kau maurisigira. Me ke tau goto kilia kau maurisigira tana vailabu kolua na isi, na parige, ma na pipili, se kau mologira na mane vaumate ara sage tana ose kara ba sangagira.”

8 Mi murina kalina na baka daki ia e mololea na tsutsu, aia ko Gomer e tiana tugua, me vasua kesa goto na dalena mane.

9 Ma na Taovia e tsarivania a Hosea, “Ko soaginia ‘Tau Niqu Tinoni,’ rongona igira na Israel ara tau nogo niqu tinoni, minau au tau nogo niqira God.”

---

* **1:4 1:4** I Jesreel nogo a Jehu e labumatesia na taovia tsapakae ni Israel, migira sui goto tana nina vungu taovia, me molokae segenina vaga na taovia tsapakae (reia tana 2 Taovia Tsapakae lova 9 ma na 10.)

Na Israel Sauba Kara Dou Visutugua

¹⁰ Migira na tinoni ni Israel sauba nomoa kara danga vaga na one i tasi, me ke utu na tsokoraeaqira se na tovoaqira. Mi kalina eni God e tsarivanigira “Igamu amu tau niqiu tinoni inau.” Eo, me maimai nogo na dani i tana aia sauba ke tsarivanigira, “Igamu na dalena na God mamauri!”

¹¹ Migira na toga tana Juda ma na toga tana Israel kara sai tugua, ma kara lia kesa moa na puku loki. Ma kara vili vanigira segeni ke kesa moa gaqira ida. Me sauba tugua kara pabo babâ, ma kara tamani omea danga i laona niqira butona momoru segeni. !Eo, na danina a Jesreel† sauba ke lia na dani loki manana!

2

¹ Me vaga ia, migamu kamu soaginigira gamui verakolu na Israel, “Nina Tinoni God” ma “Igira na Tinoni na Taovia e Galuegira.”

Igira na Israel Ara Mololea God Vaga ko Gomer e Mololea a Hosea

² Ma God e tsonia na goko tabana tana rongogira nina tinoni ni Israel kalina e tsarivaganana iani, “Igamu na dalequ, aia Israel na tinamui e tau nogo na tauqu, minau au tau nogo lia na savana. Kamu raia ke mololea nina aqo mala rebi ma na kiboga.

³ Me ti vaga aia ke tau mololea nina sasaga tabaru, minau sauba kau tsoraligi vania na

---

† **1:11 1:11** Na rongona na soa Jesreel tana goko Hibru ‘God e tsutsuka’ na papadana kara pabo babâ ma kara tamani omea danga.

polona, me ke malaiole vaga moa tana dani aia e botsa. Minau sauba kau naua maia ke lia vaga na kaomate mamatsa, me ke gini mate na marou.

⁴⁻⁵ Ma kau tau goto gaegira na dalena, rongona igira na dalena na daki rebi paluvangamaga. Aia segeni nogo e tsaria, 'Inau sauba kau tsarimuriqira igira au ngaogira, igira nogo ara palaa na mutsa, ma na kô, ma na polo ara aqosiginia na ivuna sipi, ma na polo vovosi laka, ma na oela na olive, ma na uaeni.'

⁶ "Eo, aia e goko vaganana ia, minau au tsaria laka sauba kau barapoliginia na itai kokonaga, ma kau pakâ na baravatu gana kau utukapusia nina sautu.

⁷ Aia sauba ke ulo tsarimuriqira igira aia e ngaogira, me utu nomoa ke ba tsauligira. Sauba ke lavegira, me utu nomoa ke ba tsodogira. Mi muri, maia sauba ke tsaria, 'Inau sauba kau visutugua i konina na savaqu idaida, rongona kalina au totu kolua aia, minau au totu dou bâ liusia kalina ia.'

⁸ "Aia e tau saikesa reigadovia laka inau nogo au palâ na mutsa, ma na uaeni, ma na oela na olive, me pipi sui na siliva ma na qolo aia e gini aqo tana samasama vaniana Baal.

⁹ Me vaga ia, mi kalina ke laba na tagu na pipitsu, minau sauba kau tangolivisugira niqû vangalaka na mutsa ma na uaeni, ma kau adiligi tania na polo ara vosiginia na ivuna sipi, ma na polo vovosi laka, igira inau au tusuvia gana ke gini popolo.

¹⁰ Inau sauba kau tsoraligia na polona me ke totu malaiole lê i mataqira igira aia e ngaogira,

me ke tagara ke kesa tangomana ke laumaurisia tania na limaqu.

¹¹ Minau sauba kau suilavaginigira pipi sui nina dani loki, ma nina dani tabu e lokisia pipi ngalitupa, me pipi vula, ma na lotu pipi tana dani na Sabat, migira sui tavosi goto nina sai rongona na lotu.

¹² Inau sauba kau toroutsanigira nina itai na uaeni ma nina gai mutsamutsa, igira aia e tsaria laka igira nogo aia e ngaogira ara tusuvania ngiti vovolina. Minau sauba kau olia nina uta na uaeni, ma nina uta na gai mutsamutsa, ma kara lia na legai atsi. Migira na omea tuavati atsi sauba kara mai ma kara toroutsanigira.

¹³ Eo, sauba nomoa kau kedea rongona e danga nogo kalina aia e padaleau inau, me ba kodoa na bulunagai uruuru vania Baal, me sagelia gana inilau angaanga, me ba takuvi tsarimuriqira igira aia e ngaogira. Inau nogo na Taovia au tsaria na omea iani.”

Nina Galuve na Taovia Vanigira Nina Tinoni

¹⁴ Me goko babâ na Taovia, me tsarivaganana iani, “Me vaga ia, minau sauba kau adivanotugua i laona na kaomate, mi tana inau sauba kau valoa rongona ke padangaoau tugua.

¹⁵ Me sauba kau tusuvisu vania nina uta na uaeni lakataga, ma kau naua ma na Poi na Rota i tana e totu kalina ia, ke oli me ke lia vaga na matsapana na amesi. Maia sauba ke visutugua i koniqu i tana, vaga nogo e naua kalina e daki vaolu moa, me vasini moa talumai i Ejipt.

¹⁶ Mi muri maia sauba ke soaginiau tugua na savana, me ke tau nogo soaginiau nina Baal.

17 Me sauba kau tongo vania na soatuguana na asana Baal.

18 “Mi tana tagu ia, minau sauba kau naua kesa na vaitasogi kolugira sui na omea tuavati atsi ma na manu, rongona kara tau goto sekoligira niqu tinoni. Me sauba kau adiligigira goto pipi sui na sagorena na vailabu vaga na isi ma na parige tania na kao ia, ma kau tamivanigira niqu tinoni kara totu raviravi dou tana rago.

19 “Israel, inau sauba kau naua migoe ko lia vaga na tauqu.

Sauba kau mana sailagi vanigo, ma kau totu dou kalavata kolugo.

Me sauba kau sauvulagi vanigo niqu galuve vo oli,

migoe ko lia na tamaniqu sailagi.

20 Minau sauba kau manalia niqu veke au naunogo vanigo laka ko lia na tamaniqu, mi tana ti igoe ko reigadoviginia laka inau nogo nimu Taovia.

21-22 Mi tana tagu nogo ia, inau sauba kau rongomia niqira nonginongi igira niqu tinoni ni Israel.

Ma kau naua ma na usa ke tumu tugua tana barangengo,

me ke dato magobu dou na mutsa tana uta,

me ke danga niqira vuana uaeni, ma niqira vuana na olive.

23 Inau sauba kau vaturikakaigira niqu tinoni i laona niqira kao,

ma kau naua ma kara tamani omea danga tugua.

Me sauba kau galuvegira tugua igira au soaginigira ‘Tau Galuve’ tana idana.

Migira au soaginigira ‘Tau Niqu Tinoni’ tana idana,
 sauba kau tsarivanigira, ‘Igamu amu niqu tinoni inau.’
 Migira sauba kara tuguvisua ma kara tsaria,
 ‘Igoe nogo nimami God.’ ”

3

A Hosea e Padalea Nina Sasi na Tauna

¹ Na Taovia e tsarivaniau inau, “A Hosea igoe, ko vano mo ko adivisutugua na taumu aia e kiboga kolua kesa mane segeni. Nimu aqo igoe ko galuvea vaga nogo inau au galuegira moa na tinoni ni Israel, atsa moa ti igira ara pilo bâ i koniqira na god peropero, mara reingaoa na savoriana niqira vuana uaeni makede vaniaqira na titinonina niqira god peropero.”

² Mi tana, minau au tû mau ba volivisuginia na tauqu e 15 tavina siliva me 150 kilo na barli.

³ Mau tsarivanja, “Atsa moa ti igoe na tauqu manana ma nimu aqo nomoa ti ko totu lê oka mo ko pituau, mo ko tau goto naua na aqo mala rebi ma na kiboga. Minau sauba kau totu pitugo moa.”

⁴ Me vaga saikesa goto ia, igira na tinoni ni Israel niqira aqo nomoa kara totu lê oka, me ke tagara sa niqira taovia tsapakae, se sa niqira ida, me ke tagara goto na savori-kodoputsa, se na tuguru vatu tabu, tagara na titinonina se na nununa sa god peropero gana na gini aqo tana basutidao.

⁵ Me sauba ke labamai na tagu i tana igira na tinoni ni Israel kara pilovisutugua i konina

na Taovia niqira God, mi konina kesa niqira taovia tsapakae aia na kukuana a David. Mi muri ti igira kara kukuni tania na Taovia, maia ke vangalaka vanigira tugua.

4

Na Taovia e Taimataqira na Israel

¹ Na Taovia e ngaoa ke taimataqira na tinoni ara totu i laona na kao iani. Rorongou dou igamu na Israel tana omea God e tsaria: "I laona na kao popono iani na tinoni ara tau dona na tobasai ma na vaigaluvegi, mara tau goto reigadovia laka inau nogo niqira God.

² Igira ara vekegoa vaniau, mara tau moa dona na manaliana na omea ara vekea; ara dona moa na peropero, ma na labumate, ma na komi, ma na kiboga. Eo, na tangopeke seko ara dato babâ moa i laoqira, ma na labumate ara puka vaimurigi.

³ Me vaga ia, minau sauba kau naua ma na kao sauba ke mamatsa takuti, me pipi sui na omea ara totu i laona sauba kara mate lê. Migira sui na omea tuavati, ma na manu, me atsa goto na tsetse, sauba kara viri mate sui."

Na Taovia e Taimataqira na Manetabu

⁴ Na Taovia e tsaria, "Ke laka goto kesa na taimatana se na goko kakai vaniaqira na tinoni, rongona inau au tau taimataqira na tinoni lê, tagara. Au taimatamui nogo igamu na manetabu.

⁵ Igamu amu tubulagi na dani ma na bongi, migira na propete ara nauvaganana goto ia. Aia

nogo na rongona ti inau sauba kau toroutsania na Israel aia na tinamui.

⁶ Igira niq̄u tinoni sauba ke gadovigira na kede rongona ara tau reigadoviaiu inau. Migamu goto na manetabu amu sove na reigadoviaqu inau, mamu sove tania niq̄u sasani. Me vaga ia, minau goto sauba kau sove tanigamu igamu, ma kau tau goto reigadovigira na dalemui mane vaga niq̄u manetabu.

⁷ “Igamu na manetabu e pabo babâ na dangamui, me gini pabo babâ goto na dangana na sasi amu nauvaniau inau. Igira na tinoni ara padalokigamu kalina ia, eo, minau sauba kau paluvangamamui.

⁸ Igamu amu gini tamani omea danga talu tana niq̄ira sasi niq̄u tinoni, maia nogo na rongona ti igamu amu n̄goa kara sasi babâ moa.

⁹ Sauba ke kesa moa atsa na kede ke gadovigamu igamu migira niq̄u tinoni. Inau sauba kau kedegamu, ma kau naua migamu kamu sese matena na omea seko amu naugira.

¹⁰ Sauba kamu ganiragoa gamui tuva tana kodoputsa, me sauba kamu tau masu. Sauba kamu samasama vanigira na god peropero gana kamu gini tamanina danga na dalemui, me sauba e utu goto kamu tamani dalemui, rongona igamu amu piloligi taniau inau, mamu murigira na god peropero.”

Na Taovia e Taimataqira Igira Ara Samasama Vanigira na God Peropero

¹¹ Na Taovia e tsarigotoa, “!Na inu uaeni vaolu e adiliginogoa na sasagaqira niq̄u tinoni!

¹² Igira ara ba nongia kesa na takutina gai lê ke sauvulagi vanigira na omea ara totu popoi. ! Eo, ara padâ laka kesa na takutina gai lê e dona ke tsarivulagi vanigira na omea igira ara ngaoa kara dona! Igira sui ara mololeau inau, mara sau segeniqira vanigira na god peropero, vaga moa kesa daki e mololea savana me ba lia na rebi.

¹³ Ara ba savori-kodoputsa pipi tana nauna tabu i kelaqira na vungavunga, mara kodo bulunagai uruuru tana tetena i vavaqira na gai katsi araga tana e bisibisi dou.

“Maia nogo na rongona ti igira na dalemui daki ara mala rebi, migira na tarungamui ara kiboga gaqira.

¹⁴ Me atsa moa ti e vaga, minau sauba kau tau kedegira tana rongona na omea iani, rongona igamu segenimui nogo amu vano kolugira na rebi na valetabu, mamu savori-kodoputsa ponotoba kolugira igira. Kesa na gokolia ni sau e tsari makalidoua tana rongomui igamu, ‘Na puku na tinoni tau sasaga, sauba kara toroutsa sui.’

¹⁵ “Atsa moa ti igamu na Israel amu piloligi taniau mamu ba samasama vanigira na god peropero, ma kamu laka moa na raqa sasiliaqira na Juda ma kara nauvaganana goto ia. Kamu laka na ba samasama i Gilgal, se i Betaven, se na nauana sa veke i tana tana asana na God mamauri.

¹⁶ Igira na tinoni ni Israel ara tsatsarae sosongo vaga moa na asi mane. Migira ara ngaoa moa inau kau mataligira vaga na mane pitusipi e matalidougira nina sipi. ?Ma kau gua inau ti kau tangomana na matalidouaqira rongona igira ara

tsatsarae sosongo?

¹⁷ Igira na tinoni ni Israel ara paki kolugira na god peropero. Molo moa vanigira kara taonia niqira papada segeni.

¹⁸ Igira ara dona moa na inu bubulega, mara padangaoa moa na vano koluaqira na rebi. Ara reingoa bâ na tinoni tavosi kara paluvanga-maqira liusia ti na tinoni kara padalokigira.

¹⁹ Bâ, ma kamu rorongo dou. Minau sauba kau adiligigira vaga moa ti kesa na guguri loki ke puasalagira, migira sauba kara padavisua niqira kodoputsa ara naua vanigira na god peropero ma kara gini vangamâ.

5

¹ “!Igamu na manetabu kamu rongomia na omea iani! !Kamu rongomi vatavidoua igamu na tinoni ni Israel! !Kamu rorongo goto igamu amu totu i laona na puku taovia tsapakae! Igamu nimui aqo kamu naua na pedegoto, mamu tau moa naua. Me vaga ia, me sauba ke gadovigamu na pede. Igamu amu vaga na pidipidi ara sogo na tinoni i konina i Mispa, ma na vugo e tatakatsi tana Vungavunga Tabor,

² me vaga goto kesa na qou loki tana Ver-abau ni Akasia. Minau sauba kau tû, ma kau kedegamu sui lakalaka.

³ Inau au donagininogoa nina sasaga na Israel. Aia e utu saikesa ke taopoi taniau. Maia e tau nogo totukakai i koniqu inau, vaga moa ti na daki e mololea savana me ba kaulinaqu tana aqo mala rebi. Migira nina tinoni e tau nogo ulagaqira kara samasama vaniau.”

A Hosea e Parovatavigira Tana Rongona na Aqo Vaniaqira na God Peropero

⁴ Na omea tabaruga ara naua igira na tinoni e utusiginigira na visutugua i konina niqira God. Na aqona na samasama vaniaqira na god peropero e tangolikakaigira, mara gini tau nogo reigadovia na Taovia.

⁵ Niqira kaekae igira na toga tana Israel aia nogo e taimataqira segeni. Ma na sasi ara naua e tubulaginigira mara puka, migira goto na toga tana Juda ara puka sui kolugira.

⁶ Igira ara adiragoa niqira sipi ma niqira buluka gana kara gini savori-kodoputsa vania na Taovia, me tau lelê pelugira. E utu saikesa kara tsodoa na Taovia, rongona na Taovia e mololegira nogo.

⁷ Igira ara tau nogo totukakai i konina na Taovia, migira na daleqira ara tau nogo nina tamani aia. Me vaga ia, me utu ke oka migira, ma niqira kao popono, sauba kara toroutsu sui.

Na Juda ma na Israel Ara Ka Vailabugi

⁸ !Kamu uvua na tavuli na vailabu i Gibeá! !Ke tangi na tavuli i Rama! !Kamu gulaginia na gû na vailabu i Betaven! !Kamu vano tana vailabu igamu na mane tana puku konina a Benjamin!

⁹ Na danina na kede e maimai nogo, ma na Israel sauba ke toroutsu. !Tinoni ni Israel, na omea iani sauba manana nomoa ke laba vanigamu!

¹⁰ Na Taovia e tsaria, "Inau au kore sosongo rongona igira na ida tana Juda ara ba komia na turina niqira kao na kulaqira na Israel. Me vaga

ia, minau sauba kau molovanigira na kede ke gadovigira kakai vaga moa ti na obo loki.

¹¹ Me laba vaganana ia rongona igira na ida tana Israel ara vano nongi sasanga i koniqira na taovia tsapakae ni veratavosi igira e utu saikesa kara sangagira.

¹² Me vaga ia, minau sauba kau alomaia na toroutsa ke gadovigira na tinoni sui tana Israel ma na Juda.

¹³ “Mi kalina Israel e reigadovia laka aia e lobogu loki nogo, mi kalina Juda e morosigira na bokana segeni, mi tana migira na Israel ara vano i koniqira na Asiria, gana kara nongi sasanga i konina na taovia tsapakae ni tana, maia e tau tangomana na taliaqira se na mavusiana na bokaqira.

¹⁴ Eo, minau segeniqu nogo sauba kau baginigira na tinoni ni Israel mi Juda vaga moa kesa na laeone. Sauba kau ngotsigira, ma kau mololegira i tana. Mi kalina inau kau raqaligigira, me sauba ke tagara goto ke kesa tangomana ke laumaurisigira.

¹⁵ “Inau sauba kau tsonikidaqira niqiu tinoni poi tsau kalina ke tugunogoa niqira rota tana rongona niqira sasi, ma kara visumaitugua na laveaqu inau. Me tau utu ti i laona nogo niqira rota kara tovoa na laveaqu inau.”

6

Niqira Padasavi Peropero na Tinoni

¹ Migira na tinoni ara tsaria, “!Ida gita ma ka visitugua i konina na Taovia! Aia nogo e

gati ngotsingotsigita; me sauba nomoa ke taligita; aia e bokaligita, me sauba nomoa ke veqoa na bokada.

² Mi murina ke ruka se ke tolu na dani, maia sauba ke tatatuugita tugua, migita sauba ka totudoutugua i matana aia.

³ Ida gita ma ka tovokakaia na donaginiana na Taovia. Maia sauba ke mai manana nomoa i konida, vaga nogo na mararana na dani male, me vaga goto na usa e malobusia na kao.”

⁴ Ma na Taovia e tsaria, “?Igamu na tinoni ni Israel mi Juda, nagua sagata goto inau sauba kau nauvanigamu? Amu vekea laka kamu galuve sailaginiau inau, miava, nimui galuve vaniau e nanga tsaku lê, vaga moa na lavo e nanga tsaku lê tana matsaraka, me vaga goto na kolobu kalina e dato na aso.

⁵ Aia nogoria na rongona ti inau au gini mologira bâ vanigamu igira niq̄u propete kara kate vanigamu laka sauba kau kedegamu ma kau toroutsanigamu. Ma na omea inau au kilia i konimui e totu maka nogo:

⁶ Inau au ngaoa kamu galuveau tana tobamui popono, mau tau goto padangaoa nimui savori-kodoputsa. Minau au kili sosongolia bâ laka igira niq̄u tinoni kara donaginiau manana, liusia niq̄ira kodoputsa sui ara savori vaniau.

⁷ “Mi kalina tsotsodo ara sage bâ tana kao i Adam, igira ara kutsia niq̄ira tabana na vaitasogi au naua kolugira.

⁸ I Gilead aia e kesa na verabau i tana e dangadato na tinoni seko ma na vanga labumate.

⁹ Migira na manetabu ni tana ara vaga kesa na

alaala na tinoni vanga komi ara taopoi gana kara labunovotigira na tinoni. Me atsa goto tana sautu e vano kalea tana nauna tabu i Sekem, igira ara naua moa na labumate. !Eo, ara padakuti matena nogo na nauana na omea seko sosongo vaga ia!

¹⁰ Minau au reia kesa na omea seko loki sosongo e laba i laona na Israel. Igira niq̄u tinoni ara naq̄ugasi segeniq̄ira tana samasama vaniaq̄ira na god peropero.

¹¹ “Migamu goto na tinoni tana Juda, inau au molonogoa na taguna i tana kau kedegamu goto igamu tana rongona na omea seko amu naua.

7

¹ “Me pipi kalina inau au ngaoga na sangaaq̄ira niq̄u tinoni ni Israel, ma kau naua ma kara tamani omea danga tugua, mau reia moa niq̄ira tsutsukibo ma na omea seko ara naua. Igira ara vaipeq̄ogi, mara ratsi vale mara komi, mara komigira malemale na tinoni tana sautu na vera.

² Me tau saikesa sage i laona na tongaq̄ira laka inau e utu kau padalea na omea seko sui girani. Niq̄ira sasi ara tsavu poponogira, me utu moa kara popoi i mataqu inau.”

Na Vorogokona Mate i Laona na Valena na Taovia Tsapakae

³ Na Taovia e tsaria, “Tana niq̄ira vorogoko igira na tinoni ara perobulesia niq̄ira taovia tsapakae ma nina mane sasanga.

⁴ Igira sui lakalaka na vanga perobulesi tinoni, mara tau goto totukakai i konina na taovia

tsapakae. Niqira reisavi e vaga moa na lake i laona na umu. E gâ tetelo moa tana idana, ma na tinoni aia nina aqo ke magovosia na bredi, e utu mavi ke soqilokia na lake poi ke dato dou talu na pulaoa.

⁵ Tana dani kalina na taovia tsapakae e aqosia kesa na kavomutsa, migira ara palâ na taovia tsapakae ma nina mane sasanga na uaeni, me ulavigira mara gini tau nogo sasaga.

⁶ Eo, niqira vorogoko e gâ vaga na lake i laona na umu. Tana bongi popono e gagâ niqira tobamomosa, mi tana matsaraka e botsa dato na iruna.

⁷ “Tana paparana niqira tobamomosa igira ara labumatesigira niqira tagaovera. Mara labumatesigira goto niqira taovia tsapakae puka vaitsarimurigi, me tagara goto sa tinoni ke nonginongi vaniau inau gana kau sangagira.”

Israel Migira na Puku Tavosi

⁸ Na Taovia e tsaria, “Igira na tinoni ni Israel ara vaga kesa na sivona bredi e tau magovo dou. Ara vataragi moa i koniqira na puku tavosi ara totu poligira,

⁹ mara tau moa reigadovia laka tana noruaqira na tinoni ni veratovosi vaga ia e gini puka lê na susuligaqira segeni. Au tsokonogoa na bongiqira, migira ara tau goto reigadovia.

¹⁰ Niqira kaekae nogo igira na toga tana Israel e taimataqira segeni. Me atsa moa ara laba vanigira na omea sui vaga girani, migira ara tau vati pilovisumai i koniqu inau na Taovia niqira God.

¹¹ Israel e tsipubamai vaga moa kesa na kulukulu bubulega. Igira nina tinoni ara idatalu ara nongi sasanga i koniqira na Ejipt, mi muri mara ulovano goto i Asiria.

¹² Minau sauba kau tatakatsinia kesa na vugo, ma kau sogotigira vaga moa na manu kalina kara liu putsi. Me sauba nomoa kau kedegira tana rongona na omea seko ara naua.

¹³ “!Igira sauba nomoa kara torouts! Ara mololeau inau mara sove taniau. Me sauba nomoa kara mate. Inau au ngaoa kau laumaurisigira, migira ara peropero moa tana rongogu inau.

¹⁴ Ara tau lotu dou vaniau, tagara, ara tsonit-suna segeniqira tana kao, mara tangitangi vaga moa ara naua igira na ponotoba. Mi kalina ara nonginongi matena na mutsa ma na uaeni, mara pari segeniqira vaga nogo ara naua igira na ponotoba. !Na vanga petsakoe igira!

¹⁵ Me atsa moa ti inau nogo au kutigira, mau naua mara gini susuliga, migira ara vorogokona moa na omea seko vaniau.

¹⁶ Igira ara tau kuti na piloligi taniaqu inau ma na vano i konina na god peropero e tau saikesa tamani sa susuligana. Me utu na noruaqira vaga moa kesa na parige kekevo. Tana rongona nogo niqira goko kaekae niqira ida, ti sauba igira kara tsodoa na mate seko, migira na Ejipt kara kiataginigira.”

8

Na Taovia e Kedegira na Israel Rongona Ara Samasama Vanigira na God Peropero

¹ Na Taovia e tsaria, “!Uvia na tavuli! !Gira na gala ara ala tsunamai tana niq̄u kao vaga moa na manuloki! Igira niq̄u tinoni ara tau manalia niq̄ira tabana na vaitasogi inau au naua kolugira, mara sove na muriana niq̄u ketsa.

² Me atsa moa ti igira ara soaginiau niq̄ira God, mara tsaria laka igira niq̄u tinoni inau, me laka ara donaginiau nogo inau,

³ migira ara sove tania moa na omea e dou vanigira. Maia nogo na rongona ti gaqira gala sauba kara takuvi tsarigira.

⁴ “ Niq̄u tinoni ara vili segeniq̄ira niq̄ira taovia tsapapkae, mara tau nongiau talu inau. Ara molokaegira niq̄ira ida, me tau tana niq̄u tabe inau. Ara adia niq̄ira siliva, ma niq̄ira q̄olumila, mara aq̄osinia na titinonina na god peropero gana moa gaqira matemate.

⁵ Inau au reisavi sosongolia na buluka q̄olumila ara samasama vania igira na tinoni tana verabau ni Samaria. Minau au kore sosongo vanigira. ?Me sauba ke oka koegua sagata ti kara mololea na samasama vaniaqira na god peropero?

⁶ Kesa na mane ni Israel e dona na kats̄u omea levolevo, aia nogo e aq̄osia na titinonina ia, me tau saikesa na god. !Aia na buluka q̄olumila ara samasama vania i Samaria sauba ke tarutu saikesa!

⁷ Kalina ti kara tsukâ na guguri, me sauba kara tsurivia moa na legai loki! Mi kalina ti kara tsukâ na uta na uiti, me sauba ke tau molo vuana gana na gini aq̄osi breidi. Me atsa moa ti vaga ke molo vuana, migira na tinoni ni veratavosi sauba kara

ganisuaia.

⁸ Israel e lia vaga saikesa nogo igira na puku tavosi, me vaga goto kesa na popo tapatapa e tau nogo tugua na gini aqo.

⁹ Igira na tinoni ni Israel ara tsatsarae vaga nogo na asi atsi, mara taonia niqira papada segeni. Igira ara vano i Asiria na lave sasanga, mara voligira na puku tavosi kara reitutugugira.

¹⁰ Bâ, mi kalina ia, minau sauba kau adisaigira sui ma kau kedegira. Ke tau oka migira sauba kara gini biritsiu tana rota loki kalina na taovia tsapakae ni Asiria ke bingi sekoligira.

¹¹ “!Eo, igira na tinoni ni Israel ara logogira danga na belatabu gana na savori sausau matena na veoligi sasi, mara gini lia na nauna gana moa na paboana niqira nausasi!

¹² Inau au maretsunagira nogo danga sosongo na ketsa vanigira niqiu tinoni, migira ara sove tanigira vaga moa ti e tau kalegira, me kalegira moa na tinoni tavosi.

¹³ Igira ara savori-kodoputsa vaniau rago inau, mara gania na velesina na omea tuavati ara savoria. Eo, minau na Taovia au tau saikesa reingaoa na omea ara naua, mi kalina ia e utu kau padalea niqira sasi, me sauba kau kedegira matena, ma kau molovisugira tugua i Ejipt.

¹⁴ “Igira na tinoni ni Israel ara logogira niqira vale loki, mara padalea God aia e aqosigira. Migira na tinoni ni Juda ara logo baravatu kakai poligira niqira verabau. Minau sauba kau mololakena me ke iruvigira niqira verabau kolugira sui niqira vale loki.”

9

A Hosea e Katevulagia Gaqira Kede Igira na Israel

¹ Igamu na tinoni ni Israel kamu mololea na lokisiana nimui dani tabu vaga ara naua igira na ponotoba. Igamu amu piloligi taninogoa nimui God, mamu tau nogo totukakai i konina. I laona nimui kao popono, igamu amu tsabirigamu segeni vaga moa na rebi vania Baal na god peropero, mamu padangao sosongolia na mutsa igamu amu padâ laka aia Baal nogo e voliginigamu.

² Me sauba ke tau oka migamu sauba kamu tau nogo tamanina ke tugugamu na mutsa, ma na oela na olive, ma na uaeni.

³ Igamu na tinoni ni Israel sauba e utu nogo kamu totuvisu tana nina kao na Taovia, ma nimui aqo nomoa kamu visutugua tana Ejipt, ma kamu gania na mutsa e vali vanigamu na ganiana i laona na Asiria.

⁴ Mi laona niqira kao na puku tavosi, migamu kamu tau tangomana na savoriana na sausau na uaeni vaniana na Taovia, se na adimai vaniana nimui savori-kodoputsa. Gamui mutsa sauba ke naqugasia pipi sei ke gania vaga moa na mutsana na mutsa kokolu. Sauba kamu tamanina moa na mutsa gana kamu gini tau vitoa, me ke tau goto kauvisu sa mutsa ke tugua na gini ba savori tana nina Vale Tabu na Taovia.

⁵ ?Mi kalina ke labamai na dani titi gana na padalokiana na Taovia, ma nagua sauba kamu naua igamu?

⁶ Mi kalina ke mailaba na tagu na rota seko loki, ma kamu tsogo saranga bamai, migira na Ejipt sauba kara adisaigamu ma kara ba qilugamu i Mempis. Nimui siliva ma na avuna na valemui, sauba na buruburu ma na itai kokonaga kara poko tsavugira sui.

⁷ Na tagu na kede e mailaba nogo, na tagu i tana igamu sauba kamu adia na peluna mimui aqo seko amu naua. Mi kalina ke laba na tagu vaga ia, migamu na Israel sauba kamu reigadovia laka aia nogo na peluna nimui aqo seko. Migamu amu tsarivaganana iani tana rongogu inau, “Na propete iani e bule. Na mane iani aia e tsaria laka God e goko vania e bubulega nogo.” Eo, igamu amu reisavi sosongoliau inau rongona e loki sosongo nimui sasi.

⁸ God nogo e molomaiau inau vaga kesa na propete gana kau parovatavigira nina tinoni ni Israel. Eo, miava moa i tana kau liu bâ inau, migamu amu tovoa kamu vugoau vaga moa na manu. Me atsa moa i laona saikesa nogo nina Vale Tabu God, migamu amu gala vaniau moa.

⁹ Igamu amu nau sailaginia moa na omea e seko, vaga saikesa nogo igira na mumuamui ara naua kalina ara totu i Gibeia i sau. Maia God sauba e utu ke padalea nimui sasi, me sauba nomoa ke kedeginigamu tana rongona.

Nina Sasi Israel ma Gana Peluna

¹⁰ Na Taovia e tsaria, “Kalina inau au tsodovaolua na Israel me gini mage tobaqu, vaga moa ti au ba tsodoa na vuana uaeni e dato i laona na kaomate. Mi kalina au reivaolua na mumuamui, e vaga moa ti au reia na kesanina vuana na

gai mutsamutsa e mada nogo tana taguna laka. Mi kalina igira ara mailaba tana Vungavunga Peor, mi tana ara tuturiga na samasama vaniana Baal, me tau oka i muri mara marasibiga vaga nogo na god peropero igira ara reingaogira.

¹¹ Gana tangirongo na Israel sauba ke lovoligi vaga kesa na manu, me sauba ke tau goto botsa sa daleqira, se ke tiana sa daki, se ke kau na dalena i laona tobana.

¹² Me atsa moa ti vaga kara tamani daleqira, minau sauba kau matesiligigira sui, ma kau tau goto moloa sa vidaqira ke mauri. Mi kalina kau tsonikidaqira na tinoni girani, ma na omea seko loki sosongo sauba kara laba vanigira.”

¹³ Ma Hosea e tsaria, “Taovia, inau au reigira na gala ara tangoligira na daleqira na tinoni ni Israel mara labumatesigira.

¹⁴ ?Ma na omea gua goto sauba kau nongigo ko naua vanigira na tinoni girani? !Ko naua migira sui niqira daki kara totu mamane! ! Migira ara tamani daleqira ko naua ma kara tau goto tangomana na tsutsuaqira!”

Na Taovia e Pedegira na Israel

¹⁵ Na Taovia e tsaria, “I Gilgal nogo ara tuturiga na nauana pipi sui niqira sasaga tabaruga. Mi tana goto nogo inau au tuturiga na reisaviaqira. Mi tana rongona na omea seko ara naua, ti inau sauba kau tsialigigira tania niqru kao, me utu goto kau galuvegira. Igira sui niqira ida ara piloligi taniau nogo inau.

¹⁶ Igira na tinoni ni Israel ara vaga moa na gai e mamatsa lê na lamuna, me tau tangomana

ke molo vuana. Igira sauba kara tau tamani daleqira, me atsa moa ti vaga kara tamani, minau sauba kau matesiligigira na daleqira ara reingao sosongoligira.”

Na Propete E Goko Kalea Israel

¹⁷ Na God inau au aqo vania sauba ke sove tanigira nina tinoni, rongona ara tau rongomangana. Migira sauba kara tonavia i laona na veraqira na tinoni tavosi.

10

¹ Igira na tinoni ni Israel ara tamani omea danga vaga kesa na itai na uaeni e vungu dou sosongo. Mi kalina niqira omea tatamani ara pabo babâ, migira ara tû mara logogira danga goto bâ na belatabu. Mi kalina e lakaga dou na mutsa tana niqira kao, migira ara inilaugira dou goto bâ na tuguru vatu tabu ara katsugira gana na samasama.

² Igira na tinoni vanga peropero girani niqira aqo kara rota matena niqira sasi kalina ia. God sauba ke toroveogira niqira belatabu, me ke vui pukaligira niqira tuguru tabu.

³ Ke tau oka ma na tinoni girani kara tsaria, “Igita a gini tau tamani taovia tsapakae rongona igita a tau kukuni tania na Taovia. ?Ma na omea dou gua nomoa sauba tangomana kesa na taovia tsapakae ke nauvanigita?”

⁴ Igira ara tsonia na goko kobakoba lê moa, mara veke peropero, mara naua na tabesai tau tamani rongona. Na pedegoto e lia na pede taugoto, me dato vaga moa na buruburu seko i laona na uta ara luvinogoa.

⁵ Igira na tinoni ara totu tana verabau ni Samaria, sauba kara matagu ma kara ngangaisia na buluka qolumila ni Betel. Igira kolugira na manetabu ara aqo vania na god peropero ia, sauba kara tangitangi kalina kara lasiligia na qolumila angaanga i konina.

⁶ Na titinonina na buluka qolumila ia, sauba kara kalagaivano i Asiria ngiti takisi vania na taovia tsapakae loki tana. Epraim sauba ke gini vangamâ, ma kara paluvangamana na Israel rongona aia e norua nina god peropero.

⁷ Ma nina taovia tsapakae sauba ke nangaligi saikesa vaga moa na takutina gai e adivotua na kô.

⁸ Igira sui na peotabu i kelana na tetena Aven, i tana igira na tinoni ni Israel ara ba samasama vanigira na titinonina niqira god peropero sauba kara toroutsu sui. Na itai kokonaga ma na buruburu seko sauba kara poko tsavugira niqira belatabu. Migira na tinoni sauba kara gu bâ vanigira na vungavunga ma kara tsaria, “!Kamu munugami!” Ma kara tsarivanigira na tetena, “!Kamu koko ponotigami!”

Na Taovia e Katevulagia na Kede Ke Gadovigira na Israel

⁹ Na Taovia e tsaria, “Igira na tinoni ni Israel ara tau kuti na nausasi babâ i mataqu inau tû tana tagu kalina igira ara nausasi i Gibeá. Me vaga ia, mi Gibeá nogo sauba ke tsauligira na vailabu.

¹⁰ Inau sauba kau baginigira na tinoni vanga nausasi girani ma kau kedegira. Danga na puku

tavosi sauba kara sai alaala ma kara vailabu kolugira, migira sauba kara gadovikede tana rongona niqira sasi dangadanga.

¹¹ “I sau Israel e vaga kesa na buluka daki vaolu ara sasani doua, me madodo na tsogori rapasi uiti. Minau au padâ kau moloa kesa na takutina gai tana liona rerei dou, ma kau turuginia ke aqo kakai bâ. Minau au ketsalia Juda ke raqâ na omea gana na qari kao, ma Israel ke raqâ na omea gana na tsaikao.

¹² Minau au tsaria, ‘Kamu qari vanigamu segeni na kao vaolu, ma kamu tsukâ na sasaga goto laka, me sauba kamu tsurivia na lakana dou e moloa nimui aqo dou vaniau inau. E mailaba nogo na tagu i tana kamu pilomai i koniqu inau nimui Taovia, minau sauba kau mai ma kau vangalaka vanigamu tugua.’

¹³ Miava, igamu amu tû mamu ba tsukâ na omea seko mamu tsurivia na lakana seko, mamu gania na vuana nimui peropero.

“Mi tana rongona nogo igamu amu noru sosongolia na susuligaqira nimui terê ma na dangaqira nimui mane vaumate,

¹⁴ ti sauba na vailabu ke mai vanigira nimui tinoni, migira sui lakalaka nimui valekakai sauba kara viri taveo. Sauba ke vaga saikesa tana dani kalina a Salman na taovia tsapakae e toroutsania na verabau ni Betarbel tana vailabu, mara tsogori rapasigira na daki ma na daleqira.

¹⁵ Aia saikesa nogo sauba ke laba vaga vanigamu igamu na tinoni ni Betel, rongona na omea seko loki sosongo igamu amu naua. Mi

kalina tsotsodo ke tuturiga na vailabu, ma na taovia tsapakae ni Israel sauba ke mate.”

11

Nina Galuve God Vanigira Nina Tinoni Pet-sakoe

¹ Na Taovia e tsaria,

“Kalina Israel e baka tetelo moa, inau au galuvea, mau soa rutsumia tania na vera ni Ejipt vaga nogo ti na dalequ.

² Danga sosongo tagu inau au soâ, maia e pipiloligi taniau moa.

Igira niqu tinoni ara ba savori-kodoputsa vania Baal, mara kodoa na bulungai uruuru vanigira na god peropero.

³ Minau segeniqu nogo au sasaniginigira niqu tinoni ni Israel na vanovano.

Ma na limaqu segeni nogo inau au tabeleginigira, migira ara tau vati reigadovia moa laka inau nogo au reitutugugira.

⁴ Au alomaigira i koniqu tana galuve. Au tulangi kaegira, mau gomegira.

Au gogoro tsuna i koniqira mau palagira.

⁵ “Migira ara sove moa na pilovisumai i koniqu inau, me vaga ia ma niqira aqo igira kara visutugua tana Ejipt, migira na Asiria sauba kara tagaovi kaputigira.

⁶ Na vailabu sauba ke liuvi poponoa niqira ver-abau, me ke vui pukaligira na matsapakapuqira. Sauba ke matesiligigira sui niqu tinoni rongona igira ara taonia moa niqira papada segeni.

7 Ara padakuti matena kara piloligi taniau inau. Migira sauba kara ngangai rongona e ngoligira na kalagai mamava ara kalagaia tana kokoveqira, me ke tagara goto ke kesa ke tsebali-gia i koniqira.

8 “?Me koegua ti kau mololegamu igamu na Israel?
?Me ke koegua ti kau tsonilegamu?
?Laka kau sekoligamu vaga au nauvaninogoa na vera ni Sodom,
se kau nauvanigamu na omea vaga au nauvani-gira na Gomora?

!E utu! Niqu galuve vanigamu e loki sosongo me gini utugana vaniau kau sekoligamu.

9 E utu kau tamivania niqu momosatoba ke kedegamu,
me utu kau sekoligotoa na Israel rongona inau au God mau tau tinoni lê.
Inau au Tabu Loki, mau mai totu i levugamui.
Mau tau ngaoa kau toroutsanigamu tana niqu momosatoba.

10 “Sauba igira niqu tinoni kara muriau inau kalina kau kanga loki vaga moa na laeone vanigira gaqira gala. Sauba kara ulomai tsaku i koniqu talu tabana i tasi.

11 Sauba kara lovomai tsaku talu i Ejipt vaga saikesa nogo na manu, ma kara talumai i Asiria vaga moa na kulukulu. Minau sauba kau adivi-sugira tugua i veraqira. Inau nogo na Taovia au tsaria na omea iani.”

Israel ma Juda Ara Ka Mololea God

¹² Na Taovia e tsaria, “Igira na tinoni ni Israel ara barapoliginiau niqira goko peropero, migira na tinoni ni Juda ara sove taniau babâ moa inau na God mana saviliu ma na God tabu.

12

¹ “E pipi sui lakalaka na omea ara naua igira na tinoni ni Israel, tû tana matsaraka me tsau bâ tana ngulavi, ara tau sui tamani rongona, mara dona moa na sekoli tinoni. Na pero ma na rotasi tinoni ara pabo babâ i laoqira. Ara naua na vekesai kolugira na Asiria, mara naua niqira kavogolo kolugira na Ejipt.”

² Eo, na Taovia e vangaraua ke taimataqira na tinoni ni Juda. Me ke kedegotoa na Israel tana rongona niqira omeomea nina tinoni.

³⁻⁴ Aia Jakob na mumuaqira e tovoa ke sugutia a Esau na kulana batso kalina kaira ara ka totu moa i laona na tobana ka tinaqira. Mi kalina a Jakob e lokimai, maia e vailabu kolua God. E vailabu kolua kesa na angelo me tuliusia. Mi muri, maia e ngangai me nongia God ke tabua. Mi Betel God e mailaba i konina a Jakob me goko kolua.

⁵ Aia nogoria na Taovia God Susuliga Sosongo, na Taovia nogo na asana.

⁶ Mi kalina ia igamu na kukuana a Jakob kamu norukakaia nimui God ma kamu visubatugua i konina. Kamu totukakai kalavata i konina, me ke goto nimui sasaga, ma kamu pitudoua nimui God ke mai sanggamu.

Niqira Sasi na Israel e Loki Manana

⁷ Na Taovia e goko me tsaria, “Igira na tinoni ni Israel ara dona na peqo vaga saikesa moa igira na Kanaan. Igira ara reingao sosongolia na peqoaqira na tinoni tana tovo mamava peropero.

⁸ Mara tsaria, ‘Igami ami tamani omea danga, me danga sosongo nogo nimami qolo. Me tagara goto sa tinoni tangomana ke taimatamami tana rongona ami tamani omea danga tana peqo.’

⁹ Minau na Taovia nimui God inau nogo au adirutsumigamu tania i Ejipt i sau, mi kalina ia sauba kau tsialigigamu tania na valemui dou, ma kamu totu tugua tana valepolo, vaga nogo amu naua kalina au mai i konimui i laona na kaomate.

¹⁰ “Inau au goko vanigira na propete, mau mololabati vanigira danga na omea tana moro. Mi tana mangaqira nogo na propete inau au tusu parovata vanigira niqun tinoni.

¹¹ Me atsa moa e vaga, migamu amu tû, mamu ba samasama vanigira na god peropero i Gilead, eo, migira sui ara ba sanga na samasama vaniaqira sauba nomoa kara mate. Igira ara gini savori-kodoputsa na buluka mane i Gilgal, bâ, migira na belatabu ara totu tana sauba kara lia sui na tsupu na vatu i laona na kao mangasâ.”

¹² Aia Jakob na mumuada e tsogovano i Mesopotamia, mi tana e ba aqosage vania kesa na mane me reitutugugira nina sipi, gana ke gini taugâ na dalena.

¹³ Na Taovia e moloa kesa na propete ke laumaurisigira nina tinoni tania na totu tseka i Ejipt me ke reitutugugira.

¹⁴ Migira na tinoni ni Israel ara tsai sosongolia na korena God; me tugua nomoa aia ke labu-

matesigira tana rongona niqira sasi loki dangadanga. Na Taovia sauba nomoa ke kedegira rongona ara paluvangamana.

13

God Sauba ke Toroutsanigira Igira na Israel

¹ I sau kalina ara goko igira na tinoni tana puku konina a Ephraim, migira na puku tavosi sui tana Israel ara matagu, rongona na puku ia e susuliga i laona na Israel. Migira na Ephraim ara tû mara ba sasi tana samasama vaniana Baal, miani nogo na rongona ti sauba kara gini mate.

² Igira ara sasi babâ moa tana aqosiginiana na siliva na titinonina na god peropero gana na samasama vaniana, ma na god peropero gira, na tinoni nogo ara botsangigira moa tana niqira papada segeni, mara aqosiginigira na limaqira. Mi muri, mara tû, mara tsaria, “Ida ma ka ba savori-kodoputsa vanigira!” !Migira na tinoni ara ba domigira na titinonina na god peropero tana rereina na buluka!

³ Me vaga ia, ma na tinoni girani sauba kara nangaligi lê vaga na lavo tana matsaraka, ma na kolobu kalina e dato na aso tana matsaraka. Igira sauba kara vaga na kekevuna uiti e lovosiligigira na bisi tania na nauna i tana ara labududusi uiti, me vaga na pungu e dato tana na kobalake.

⁴ Ma na Taovia e goko me tsaria, “Inau nogo na Taovia nimui God au adirutsumigamu tania i Ejipt. Inau segeni moa nimui God, mamu tau goto tamanina sa god tavosi. Inau segeni moa nimui vagamauri.

⁵ Inau nogo au reitutugugamu i laona na kaomate mamatsa lê.

⁶ Mi kalina igamu amu sage bâ tana kao dou, mamu mutsa masu dou, mi tana amu kaekae mamu padaleau inau.

⁷ Me vaga ia, inau sauba kau baginigamu vaga moa kesa na laeone. Me vaga goto kesa na kusi atsi loki inau sauba kau pipitugamu tana nimui sautu.

⁸ Inau sauba kau baginigamu vaga kesa na bea e nanga na dalena, ma kau toba ovagamu. Me vaga saikesa kesa na laeone inau sauba kau konomi poponogamu iava moa i tana kau tsodogamu, ma kau ngotsigamu vaga moa kesa na omea tuavati atsi.

⁹ “!Tinoni ni Israel, inau sauba kau mate-siligigamu sui! ?Mi kalina kau nauvaganana ia masei nomoa tangomana ke sangagamu?

¹⁰ Igamu amu nongia kesa nimui taovia tsapakae ma gamui ida. ?Ma kara nau koeguania igira ti kara tangomana na maurisiamui?

¹¹ Tana korequ inau au molovanigamu gamui taovia tsapakae, bâ, mi muri tana niqu tobamosa loki inau au adiligigira tanigamu tugua.

¹² “Nina sasi Israel ma na loana ara maretsunagira sui, ma na mamarena ara mololakagira.

¹³ Israel e tugua nomoa ke mauri, maia e tau lelê sasaga me sove, vaga moa kesa na baka e varangi ke botsa, me sove na rutsuligi tania na tobana tinana.

¹⁴ Inau e utu kau maurisigira na tinoni girani tania na barangengo na mate, se kau laumaurisigira tania na susuligana na mate. !Igoe na mate, ko alomaia nimu rota loki! !Migoe na

barangengo na mate, ko alomaia nimu toroutsal!
Inau e utu nogo kau gaegira na tinoni girani.

¹⁵ E atsa moa ti igira na Israel ara dangadato vago moa na buruburu, minau sauba kau molo bâ na guguri papara talu tana kaomate i longa, me ke mamatsaligira niqira vuravura na kô ma niqira tuvu. Me ke salaligigira pipi sui niqira omea loki matena.

¹⁶ Nina aqo nomoa na Samaria ke gadovikede rongona e sove taniau inau. Igira nina tinoni sauba kara mate tana vailabu. Migira na baka tetelo sauba kara tsoni rapasigira tana kao, ma kara toba ovagira na daki titiana.”

14

A Hosea e Nongigira na Israel Kara Visutugua i Konina God

¹ Igamu na tinoni ni Israel kamu visumaitugua i konina na Taovia nimui God. Nimui sasi segeni nogo e naua mamu gini tubulagi mamu puka.

² Kamu visumai i konina na Taovia, ma kamu tsaria na nonginongi iani ngiti sausau vania: “Kiki Taovia, ko padalegira sui nimami sasi, mo ko tabedoua nimami nonginongi, migami sauba kami tsonikaego vago ami veke vanigo nogo i sau.

³ Asiria e utu saikesa ke maurisigami, migira na ose na vailabu e utu kara isutugumami. Migami e utu saikesa goto kami tsarivanigira nimami god peropero laka igira nogo nimami God. Migoe Taovia, ko galuvegami rongona igami ami vago moa na baka tinamate me tagara goto kesa ke reitutugugami.”

Na Taovia e Vekea na Mauri Vaolu Vanigira na Israel

⁴ Ma na Taovia e tsaria,
“Inau sauba kau adivisumaigira tugua niq
tinoni i koniq.

Sauba kau galuvegira tana tobaqu popono,
rongona au tau nogo kore vanigira.

⁵ Me sauba kau vaga na usa e tumu tana kao
mamatsa vanigira na tinoni ni Israel.

Igira sauba kara tavuresi vaga moa na tsitsi,
ma kara lamuga kakai vaga moa na gai ni
Lebanon.

⁶ Sauba igira kara dato vaolu ma kara mamau-
riga,

ma kara rereidou vaga na gai na olive.

Ma na vuruqira ke sigini dou vaga moa na gai na
sida ni Lebanon.

⁷ Me sauba kara totudoutugua i vavana niq
reitutugu.

Me sauba ke danga dou na mutsa tana niqira uta,
ma na daleqira kara danga vaga moa na vuana
uaeni tana itaina.

Sauba ke tangi gaqira rongo vaga moa na uaeni
ni Lebanon.

⁸ Na tinoni ni Israel sauba kara tau goto ba
samasama vanigira na god peropero.

Minau sauba kau rongomia niqira nonginongi
ma kau reitutugugira.

Me sauba kau ravisigira vaga moa na gai
tamumu,

rongona inau nogo na pukuna pipi sui na omea
dou vanigira.”

Na Susuina Goko

⁹ Asei ti vaga ke sasaga, maia sauba ke pada-
gadovia na omea ara totu tana papi iani, me
ke puku kalavatavia i tobana. Nina omeomea
na Taovia ara gotolaka sui, migira na tinoni
e gotolaka niqira sasaga ara mauri murigira.
Migira moa na tinoni sasi ara tubulagi mara puka
rongona ara tau nogo gini boeginigira.

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ghari)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9